

Vejledning til opsamling af urin til mikrobiologisk undersøgelse

Formål: At sikre korrekt opsamling af materiale til mikrobiologi således at materialet er egnet til undersøgelse og dermed sikre korrekt svar

Målgruppe: Sundhedsfagligt personale på de kommunale midlertidige døgnspladser

Altid lægeordineret undersøgelse.

Indikation:

- Recidiverende cystitis hos kvinder
- Pyelonefrit
- Urinvejsinfektion mænd
- Komliceret urinvejsinfektion med kateter, sten, refluks og >100 ml residualurin

Prøvemateriale:

- Midtstråleurin (hvis muligt)
- Urin (KAD, bækken, kolbe)
- SIK

Tidspunkt for prøvetagning:

Morgenurin eller tidligst (2)-4 timer efter sidste vandladning

Utensilier:

Urinprøvesæt

Hvis prøve skal til klinisk mikrobiologisk afdeling skal prøven opsamles i et borsyreglas

Borsyreglaset kommer i et forsendeshylster

Hvis prøven skal til praktiserende læge opsamles den i spidsglas eller anden urinbeholder, vist herunder.

Prøvetagning: Indersiden af urinprøvesættets bæger må ikke berøres

Kvinder: Grundig afvaskning af skamlæber og skedeindgang. Lidt af urinen lades i toilettet. Herefter lades urinen i bægeret, indtil det er cirka halvfuldt. Herefter hældes urinen enten i spidsglas (3-5 ml) eller optrækkes i borsyreglas (10 ml).

Mænd: Forhuden føres tilbage, og urinrørmundingen afvaskes grundigt. Lidt af urinen lades i toilettet og herefter samme fremgangsmåde som ved kvinder.

Opbevaring: Hvis prøven afhentes samme dag som den er taget, kan den opbevares ved stuetemperatur (i prøveafhentningskassen). Hvis prøven første afhentes næste dag, skal den opbevares i køleskab (4-8 gr. C) indtil afsendelse eller afhentning.

Holdbarhed: urin udtaget uden borsyre kan holde sig på køl i max. 24 timer

Urin i borsyreglas kan sendes med posten hvis afleveret på posthuset.

Kilde: <https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/Raadgivning-og-praktiskinfo/Documents/Prøvevejledning%20samt%20svartider/Prøvevejledning%2028.12.2018.pdf>

Vejledning til opsamling af ekspektorat til mikrobiologisk undersøgelse

Formål: At sikre korrekt opsamling af materiale til mikrobiologi således at materialet er egnet til undersøgelse og dermed sikre korrekt svar

Målgruppe: Sundhedsfagligt personale på de kommunale midlertidige døgnpladser

Altid lægeordineret undersøgelse

Indikation:

- Klinisk pneumoni: Hoste, ekspektoration (sekret), dyspnø og feber
- Akut forværring af kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL), kronisk bronkit eller emfysem: Øget purulent ekspektoration (ikke gennemsigtigt sekret) og feber

Prøvemateriale:

Sekret fra nedre luftveje frembragt ved hoste

Tidspunkt for prøvetagning:

Inden opstart af antibiotisk behandling

Utensilier:

Ekspektoratdåse og forsendelsescontainer

Prøvetagning:

Ekspektorat: Patienten bør instrueres nøje mhp. at opnå egnet materiale. Før prøvetagning skal munden skylles for evt. madrester. Patienten bør sidde oprejst i sengen eller være stående. Lungerne fyldes med luft og tømmes i et drag, idet der hostes så dybt som muligt, og ekspektoratet spytted ud i den sterile inderskål. Er mængden utilstrækkelig, kan proceduren gentages.

Prøvemængde: 1-2 ml

Emballering og opbevaring: Låget på den sterile inderskål skrues fast. På denne sættes det lille klistermærke med enten strekkode eller tal fra prøvetagningsblanketten (rekvisitionen), hvorefter den anbringes i forsendelsescontaineren med tryklåget.

Opbevaring: Hvis prøven afhentes samme dag som den er taget, kan den opbevares ved stuetemperatur (i prøveafhentningskassen). Hvis prøven første afhentes næste dag, skal den opbevares i køleskab (4-8 gr. C) indtil afsendelse eller afhentning.

Kilde: <https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/Raadgivning-og-praktiskinfo/Documents/Prøvevejledning%20samt%20svartider/Prøvevejledning%2028.12.2018.pdf>

Vejledning til opsamling af fæces til mikrobiologisk undersøgelse

Formål: At sikre korrekt opsamling af materiale til mikrobiologi således at materialet er egnet til undersøgelse og dermed sikre korrekt svar

Målgruppe: Sundhedsfagligt personale på de kommunale midlertidige døgnplads

Altid lægeordineret undersøgelse

Indikation:

- Mistanke om infektiøs diaré
- Akut diaré med høj feber og/eller påvirket almen tilstand
- Blodig eller længerevarende diaré
- Diaré hos svækkede patienter som f.eks. patienter med nedsat immunforsvar og ældre
- Langvarige abdominale smerter

Prøvemateriale:

Frisk fæces, hvis fæces indeholder blod, slim eller pus, skal dette indgå i prøvematerialet. Dette gælder også for vandig eller flydende fæces

Tidspunkt for prøvetagning:

Så tidligt som muligt i sygdomsforløbet. Med de nuværende følsomme diagnostiske metoder er der oftest kun indikation for at fremsende en prøve. Er prøven negativ og patienten fortsat er syg, indsendes yderligere to prøver opsamlet og dateret på forskellige datoer

Utensilier:

Fæcesrør med forsendelsescontainer

Prøvetagning:

Fæces opsamles bedst i et varmedesinficeret bækken, engangsbækken, texashat eller lignende. Hvis afføringen ikke er homogen, udvælges prøvematerialet med prøvetagnings skeen fra vandige, løse, slimede, purulente eller blodige afføring

Prøvemængde:

Prøverøret fyldes til markeringen "Fyld hertil" (ca. 1/3 af glasset). Dette er vigtigt for at der kan være nok materiale til alle diagnostiske undersøgelser. Skruelåget på røret strammes og prøverøret anbringes i forsendeshylsteret. For at undgå smitte må prøverøret ikke forurenes på ydersiden

Det lille klistermærke med tal eller strekcode fra rekvisitionen skal sættes på prøverøret – ikke på forsendelsesrøret.

Rekvisition:

På rekvisitionen skal udfyldes hvad man ønsker undersøgelse for samt diaréens art og varighed samt eventuelle andre symptomer. Man kan med fordel skrive diaréudredning. Dog indbefatter dette ikke at der automatisk bliver undersøgt for chlostridium difficile når det er udenfor hospitalet. Ønskes dette skal det særskilt skrives. Aftal ALTID med den ordinerende læge hvad der skal stå på rekvisitionen

Hvis man skal udrede for chlostridium difficile og noget andet skal der være to glas og dermed også to rekvisitioner

Opbevaring: Hvis prøven afhentes samme dag som den er taget, kan den opbevares ved stuetemperatur (i prøveafhentningskassen). Hvis prøven første afhentes næste dag, skal den opbevares i køleskab (4-8 gr. C) indtil afsendelse eller afhentning.

Kilde: <https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/Raadgivning-og-praktiskinfo/Documents/Prøvevejledning%20samt%20svartider/Prøvevejledning%2028.12.2018.pdf>

Vejledning til podning af sår eller hud til mikrobiologisk undersøgelse

Formål: At sikre korrekt opsamling af materiale til mikrobiologi således at materialet er egnet til undersøgelse og dermed sikre korrekt svar

Målgruppe: Sundhedsfagligt personale på de kommunale midlertidige døgnpaladser

Altid lægeordineret undersøgelse

Indikation:

- Kliniske infektionstegn: rødme, varme, hævelse, smerte, ildelugt fra såret, øget sekretion samt evt. temperaturforhøjelse
- Diabetiske sår med kontakt til knogle, led eller sene
- Kroniske sår (diabetiske, decubitus, ulcus cruris) med inflammation af subkutant væv, fascie, muskel eller knogle
- Sår, hvor sårhelingen er gået i stå
- Postoperativ sårinfektion
- Inflanmeret bidsår (hund, kat, hest, menneske) og brandsår

Tidspunkt for prøvetagning:

Så vidt muligt før antibiotisk behandling opstartes

Utensilier:

Prøvetagning:

Inden podning renses såret med lunkent vand eller saltvand, evt. fibrin eller nekrotisk væv fjernes. Overfladiske podninger fra pus og gamle vævsnekroser giver let vildledende resultater, da det ikke nødvendigvis er den samme bakterieflora som længere nede i såret.

Ved overfladiske sår podes der ved overgangen til vitalt væv hvor en evt. infektion findes

I dybe sår podes fra kaviteten

Eswab gnides og drejes rundt i såret, så vævsvæsken kan hæfte sig på børstehovedet

Podepinden anbringes efter opsamling af prøvematerialet i plasticrøret, afknækkes ved det synlige knækmærke så lågets indvendige studs kan fange pinden så den sidder fast i røret.

Opbevaring:

Opbevaring: Hvis prøven afhentes samme dag som den er taget, kan den opbevares ved stuetemperatur (i prøveafhentningskassen). Hvis prøves første afhentes næste dag skal den opbevares i køleskab (4-8 gr. C) indtil afsendelse eller afhentning. Prøven kan holde sig i 48 timer på køl og kan afleveres på posthuset.

Rekvisitionen udfyldes med hvilken undersøgelse der skal udføres og hvorfra der er podet.

Kilde: <https://vip.regionh.dk/vip/Admin/GUI.nsf/Desktop.html?Open>

<https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/Raadgivning-og-praktiskinfo/Documents/Prøvevejledning%20samf%20svartider/Prøvevejledning%2001.02.2019.pdf>

Sådan udfyldes rekvisitionen når prøven bestilles af teamet fra "Tværsektoriel Stuegang"

Sådan udfyldes rekvisitionssedlen bestilt fra hospitalet (teamet fra Tværsektoriel stuegang)

OBS: kun en prøve pr. rekvisition. Hvis der skal tages flere prøver, skal der udfyldes en rekvisition pr. prøve

- Ved indsendelse af prøver til KMA skal felterne markeret med **X** udfyldes.
 - Prøven taget d.
 - Kl.
 - Navn, CPR: og Best ord. Nr.
 - Diagnose
 - Indikation for undersøgelse (relevante kliniske oplysninger, SKAL angives), får pt. antibiotika?
 - Kryds af hvilken prøve der er taget, og hvad den skal undersøges for.
 - Feltet med "kopisvar" skal udfyldes med den ordinerende afdelings oplysninger (HIHBTVÆR NOHIHB0652 ved teamets ordination!)
 - Når prøven bestilles fra hospitalet skal der levers et Best. Ord. Nr., som oplyses pr. tlf. af den ordinerende læge.
 - Sæt kryds ud af hvilken prøve der er taget, og hvad den skal testes for (sættes i et af de grønne felter)
- Husk desuden at sætte klistermærket fra sedlen på prøven
- Prøve og rekvisition lægges sammen i den hvide konvolut

Klinisk Mikrobiologisk Afdeling DK-2730 Herlev Tlf. 3868 3850 www.herlevhospital.dk		NB! Bloddyrkningskolber sættes i særligt opbevaringsskab. Øvrige prøver sættes STRAKS i køleskab Sedlen må ikke rulles om prøven		Prøven taget den X	Kl. X	Prøven ordineret af _____	Prøven taget af _____
Navn og CPR-nummer - HUSK tydelig angivelse af hospital, afd., afsnit X NAVN og CPR NR. BEST ORD. NR (udleveres af stuegangsteamet) X HIHBTVÆR NOHIHB0652				Diagnose X Indikation for undersøgelsen (relevante kliniske oplysninger, SKAL angives) X Sygdommens varighed _____ dage		10-3025500 Etiket skal sættes på prøven	
Kopisvar til (angiv afd./yder nr.) _____ Er hastesvar påkrævet: tlf.: _____ lokal: _____				Får pt. antibiotika? X ☐ nej ☒ ja, hvilke: _____		Vil pt. få antibiotika efter prøvetagning? ☐ nej ☐ ja, hvilke: _____	
NB! KUN ÉN UNDERSØGELSE PR. SEDDEL							
UNDERSØGELSE FOR BAKTERIER OG SVAMPE				UNDERSØGELSE FOR BAKTERIER OG SVAMPE			
☐ Blod (perifer vene) ☐ Blod (i.v. kateter) ☐ Spinalvæske ☐ Hjerneventrikelvæske ☐ Ekspektorat ☐ Trakealsug (ikke intuberet) ☐ Bronkialsug /skyl ☐ Trakealsug (gennem tube) ☐ Bronko-Alveolær Lavage (BAL) ☐ Svælgpodning (hæm. streptokokker)				☐ Midtstråleurin ☐ Nefrostomi-urin ☐ Engangskateter-urin ☐ Urin i borsyre ☐ KAD-urin ☐ _____ urin Urethra Cervix Øjne Rectum Svælg Urin Gonokokker ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Chlamydia ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Vaginalpodning for gær			
☐ i.v. kateterspids ☐ Pleuravæske ☐ P-dialysevæske ☐ Ascites ☐ Operationssår (pus/podn.) ☐ Ventrikelaspirat (nyfødte) Væv fra: _____ Ledvæske fra: _____ Podning fra: _____ Aspirat/sekret/pus fra: _____ ☐ Andet _____ ☐ Mikroskopi for TB - Husk dyrkning til Statens Serum Institut				☐ Fæces for tarmpatogene bakterier ☐ Clostridium difficile ☐ Ventrikelbiopsi for Helicobacter pylori VIROLOGISKE OG SEROLOGISKE UNDERSØGELSER Se speciel rekvisitionsseddel fra Klinisk Mikrobiologisk Afdeling			
				PARASITOLOGISKE UNDERSØGELSER			
				☐ Hud, fra _____ ☐ Negl, fra _____ ☐ Hår, fra _____ ☐ Blod for malaria (Teknik! Se vejledning) ☐ Fæces for orm, æg og cyster ☐ Analaftryk for børneorm ☐ Fæces for trofozoitter (Akut prøve, sendes varm) ☐ Duodenalsekret for Giardia/Akut prøve, sendes varm ☐ Andet _____			

Sæt dette klistermærke på selve prøven

X SÆT KRYDS UD FRA HVILKEN PRØVE DER SKAL TAGES, SAMT HVAD DEN SKAL TESTES FOR

Bestilling af yderligere nødblanketter kan foretages på:

<https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/bestilling-og-valg-af-utensilier/Sider/Utensiliebestilling-praksis-plejecentre.aspx>

Sådan udfyldes rekvisitionen når prøven bestilles af egen læge

OBS: kun en prøve pr. rekvisition. Hvis der skal tages flere prøver, skal der udfyldes en rekvisition pr. prøve

- Ved indsendelse af prøver til KMA skal felterne markeret med **X** udfyldes.
 - Prøven taget d.
 - Kl.
 - Navn og CPR nr. på borgeren
 - Feltet med "kopisvar" udfyldes med information om egen læge + yder nr.
 - Diagnose
 - Indikation for undersøgelse (relevante kliniske oplysninger, SKAL angives), får pt. antibiotika?
 - Kryds af hvilken prøve der er taget, og hvad den skal undersøges for.
 - Sæt kryds ud af hvilken prøve der er taget, og hvad den skal testes for (sættes i et af de grønne felter)
- Husk desuden at sætte klistermærket fra sedlen på prøv
- Husk desuden at sætte klistermærket fra sedlen på prøven

Herlev Hospital Klinisk Mikrobiologisk Afdeling DK-2730 Herlev Tlf. 3968 3850 www.herlevhospital.dk		NB! Bloddyrkningskolber sættes i særligt opbevaringsskab. Øvrige prøver sættes STRAKS i køleskab Sedlen må ikke rulles om prøven		Prøven taget den X	Kl. X	Prøven ordineret af _____	Prøven taget af _____
Navn og CPR-nummer - HUSK tydelig angivelse af hospital, afd., afsnit X NAVN OG CPR NR.				Diagnose X		10-3025500 	
Indikation for undersøgelsen (relevante kliniske oplysninger, SKAL angives) X				Sygdommens varighed _____ dage			
Får pt. antibiotika? ☒ nej ☐ ja, hvilke: _____				Vil pt. få antibiotika efter prøvetagning? ☒ nej ☐ ja, hvilke: _____		Etiket skal sættes på prøven	
Kopisvar til (angiv afd./yder nr.) X EGEN LÆGE OG YDER NR. Er hastesvar påkrævet: tlf.: _____ lokal: _____				NB! KUN ÉN UNDERSØGELSE PR. SEDDEL			
UNDERSØGELSE FOR BAKTERIER OG SVAMPE		UNDERSØGELSE FOR BAKTERIER OG SVAMPE		Prøvevejledning: www.herlevhospital.dk			
☐ Blod (perifer vene) ☐ Blod (i.v. kateter) ☐ Spinalvæske ☐ Hjerneventrikelvæske ☐ Ekspektorat ☐ Trakealsug (ikke intuberet) ☐ Bronkialsug /skyl ☐ Trakealsug (gennem tube) ☐ Bronko-Alveolær Lavage (BAL) ☐ Svælgpodning (hæm. streptokokker)		☐ Midstråleurin ☐ Nefrostomi-urin ☐ Engangskateter-urin ☐ Urin i borsyre ☐ KAD-urin ☐ _____ urin Urethra Cervix Øjne Rectum Svælg Urin Gonokokker ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Chlamydia ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Vaginalpodning for gær		UNDERSØGELSE FOR HUDSVAMPE ☐ Hud, fra _____ ☐ Negl, fra _____ ☐ Hår, fra _____			
☐ i.v. kateterspids ☐ Pleuravæske ☐ P-dialysevæske ☐ Ascites ☐ Operationsår (pus/podn.) ☐ Ventrikelaspirat (nyfødte) Væv fra: _____ Ledvæske fra: _____ Podning fra: _____ Aspirat/sekret/pus fra: _____ ☐ Andet _____ ☐ Mikroskopi for TB - Husk dyrkning til Statens Serum Institut		VIROLOGISKE OG SEROLOGISKE UNDERSØGELSER Se speciel rekvisitionsseddel fra Klinisk Mikrobiologisk Afdeling		PARASITOLOGISKE UNDERSØGELSER ☐ Blod for malaria (Teknik! Se vejledning) ☐ Fæces for orm, æg og cyste ☐ Analftryk for børneorm ☐ Fæces for trofozoitter (Akut prøve, sendes varm) ☐ Duodenalsekret for Giardia (Akut prøve, sendes varm) ☐ Andet _____			

Sæt dette klistermærke på selve prøven

X SÆT KRYDS UD FRA HVILKEN PRØVE DER ER TAGET, SAMT HVAD DEN SKAL TESTES FOR

Bestilling af yderligere nødblanketter kan foretages på:

<https://www.herlevhospital.dk/afdelinger-og-klinikker/klinisk-mikrobiologisk-afdeling/bestilling-og-valg-af-utensilier/Sider/Utensiliebestilling-praksis-plejecentre.aspx>